

Oranje Nassauschool - Amsterdam

Ondersteuningsprofiel

2016-2017

Inhoudsopgave

1.	AMOS	blz 3
1.1.	Visie	blz 3
1.2.	Missie	blz 3
1.3.	de Oranje Nassauschool	blz 4
2.	Passend Onderwijs	
2.1	Visie	blz 5
2.2	Grensverleggend AMOS	blz 5
2.2.1	De grenzen van de Oranje Nassauschool	blz 6
2.3	Uitgangspunten Samenwerkingsverband	blz 8
3	Basiskwaliteit	blz 9
4	Basisondersteuning	blz 11
4.1	Preventieve en licht curatieve interventies	blz 11
4.1.1.	Dyslexie en dyscalculie	blz 11
4.1.2	Leerlingen met een niet gemiddeld leerrendement	blz 12
4.1.3	Fysieke toegankelijkheid	blz 12
4.1.4	Sociale veiligheid en gedrag	blz 12
4.1.5	Protocol medische handelingen	blz 13
4.1.6	Curatieve ondersteuning	blz 13
4.2	Onderwijsondersteuningsstructuur	blz 15
5	Extra ondersteuning	blz 18
5.1	Arrangeren	blz 19
6	Partnerschap	blz 20
6.1	Ouders	blz 20
6.2	In de wijk	blz 21
7	Ontwikkeling	blz 22
7.1	Amos	blz 22
7.2	de Oranje Nassauschool	blz 22

1. AMOS

1.1 Visie

AMOS is een groep van 34 oecumenische scholen voor primair onderwijs in Amsterdam. We baseren ons handelen op christelijke grondslag en gaan uit van de unieke waarde van elk individu. We zien onze grondslag niet als exclusief, maar wel als bijzonder: onze scholen staan open voor alle ouders en kinderen die onze grondslag respecteren.

Omdat we elk individu uniek en waardevol vinden, staat talentontwikkeling hoog in ons vaandel. We willen dat onze leerlingen hun kwaliteiten ontplooien. Dat betekent allereerst dat ze hun vaardigheden ontwikkelen op het gebied van taal, lezen, schrijven en rekenen. Die talenten zijn onmisbaar om mee te doen aan de huidige samenleving.

We willen kinderen ook uitdagen om zich te ontplooien op creatief, technisch, economisch, spiritueel en sportief gebied. Daarvoor kiezen we de weg van het ondernemend leren. Bij die vorm van onderwijs leren kinderen initiatieven nemen en samen te werken aan een concreet einddoel. Op die manier ondernemen ze activiteiten die hun een gevoel van eigenwaarde, zelfvertrouwen en trots geven.

Naast talentontwikkeling vormt gemeenschapsvorming een belangrijke pijler onder ons onderwijs. We vinden dat onze scholen meer horen te zijn dan kennisinstituten. Scholen spelen een belangrijke rol bij de opvoeding en vorming van jonge mensen. Voor ons zijn ontmoeting, vertrouwen en verantwoordelijkheid daarbij sleutelbegrippen. Zo leren ze bruggen slaan tussen verschillende culturen en godsdiensten. Ook leren we ze zorg dragen voor hun eigen leef- en werkomgeving. Op die manier ontwikkelen onze leerlingen zich tot geëmancipeerde en verantwoordelijke burgers van de samenleving van morgen.

1.2 Missie

Vanuit onze christelijke grondslag willen we bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Dat streven komt goed tot uitdrukking in onze missie. Die luidt als volgt:

AMOS wil leerlingen laten uitgroeien tot geëmancipeerde en verantwoordelijke burgers die volop deelnemen aan de samenleving. Daarom bieden we ze ondersteuning 'op maat' om hun talenten en gemeenschapszin te ontplooien.

Om onze missie te realiseren, werken we actief samen met alle betrokkenen. Allereerst met leerlingen zelf. Kinderen leren alleen iets als ze dat zelf ook willen. Daarom is een uitnodigend en uitdagend schoolklimaat belangrijk en hebben alle leerkrachten hoge

verwachtingen van kinderen. We werken ook samen met ouders en verzorgers, omdat zij de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding van hun kinderen zijn. Daarom zoeken we actief het gesprek met hen. Tot slot zoeken we de samenwerking met andere professionals.

Bij de uitvoering van de missie laten we ons leiden door vijf kernwaarden:

- Professionaliteit – we willen de hoogst mogelijke kwaliteit van handelen bieden.
- Betrouwbaarheid – we willen dat onze leerlingen, hun ouders en onze partners op ons kunnen bouwen.
- Betrokkenheid – we willen onze leerlingen, hun ouders en onze partners bijstaan om samen verder te kunnen.
- Belangstellend – we willen openstaan voor nieuwe ideeën en verschillen gebruiken om van te leren.
- Ondernemingszin – we willen kansen die zich voordoen, zien en benutten.

1.3 De Oranje Nassauschool

Een kind is in staat tot het dragen van verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor zijn omgeving als ouders en leerkrachten het kind voldoende ruimte geven om zich te ontwikkelen tot een vrijdenkende en verantwoordelijke jongvolwassene. Het is de opdracht van de basisschool om de leerling uit te dagen tot leren en tot leven. Ruimte voor intellectuele groei in evenwicht met persoonlijke en sociale groei zal leiden tot een mens zonder vrees met een ondernemende democratische grondhouding. Door vrijheid te geven en hoge verwachtingen te hebben van kinderen komt er ruimte voor zelfstandig werken en samenwerken. Ons onderwijs stelt zich ten doel het zelfstandig werken en het met elkaar werken van leerlingen zoveel mogelijk te bevorderen. Dit krijgt vorm in een pedagogisch klimaat van wederzijds vertrouwen, waarbij leerlingen en leerkrachten verantwoordelijkheid nemen en geven, en verantwoording afleggen voor eigen werk en handelen. Deze visie zal bijdragen tot de ontwikkeling van leerlingen die later als volwassenen ondernemend en zelf verantwoordelijk kunnen leven, werken en samenleven.

2. Passend Onderwijs

2.1 Visie

AMOS wil staan voor *'Bijzonder goed onderwijs met voor elk kind de aanpak die werkt'*. Onze scholen werken continu aan het realiseren van onderwijs van hoge kwaliteit. De onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling vormt het startpunt voor ons handelen.

Ieder kind is welkom op de AMOS-school in de buurt. We onderkennen dat er grenzen zijn aan wat wij een kind kunnen bieden. Die grenzen willen we verleggen. Wat we niet kunnen, willen we leren. Wat we niet alleen kunnen, doen we samen met anderen.

Wanneer we de benodigde ondersteuning niet kunnen realiseren, dan gaan we samen met ouders op zoek naar een passende plek in de buurt waar dat wel lukt.

2.2 Grensverleggend AMOS

De ambitie om de grenzen aan wat we kunnen bieden te verleggen, vraagt dat we onze huidige grenzen kennen. We zijn ons er van bewust dat de grenzen tussen scholen kunnen variëren.

Zodra we onze grenzen naderen, onderzoeken we of de ondersteuningsbehoefte van een kind gerealiseerd kan worden. Dit doen we in overleg met de ouders. We bespreken en evalueren periodiek of wederzijdse verwachtingen waargemaakt worden. Daarna stellen we vast of we kunnen blijven staan voor *'Bijzonder goed onderwijs met voor elk kind de aanpak die werkt'*.

2.2.1 De grenzen van De Oranje Nassauschool

Het kind is het startpunt van ons pedagogisch en didactisch handelen. Het is een stimulerende uitdaging voor het vakmanschap van de leraar en van het team om ieder kind te geven wat het nodig heeft. Alle kinderen, ongeacht of ze gehandicapt zijn of niet, verschillen ten opzichte van elkaar, in aanleg en talent, in tempo en temperament, in sociaal en cultureel opzicht. Het realiseren van onderwijs, waarin aan alle kinderen recht wordt gedaan, is mede afhankelijk van de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de leraar en van het team. Het is dan ook de ambitie van onze school om enerzijds nog meer kennis te verwerven aangaande de verschillen tussen de leerlingen en anderzijds vaardigheden eigen te maken in het omgaan met die verschillen. Uiteindelijk zal voor elke leerling afzonderlijk moeten worden vastgesteld of het onderwijs zo ingericht kan worden dat het aansluit op de ondersteuning - en instructiebehoefte van het kind.

Voorbeeld: De afgelopen jaren heeft de school zich intensief bezig gehouden met het vakgebied rekenen, met het verbreden van expertise .

Betekent het bovenstaande nu dat alle kinderen op onze school welkom zijn?

In principe wel, maar de school heeft ook haar beperkingen om de eenvoudige reden dat er grenzen zijn aan de mogelijkheden in het opvangen van kinderen. Sommige kinderen zijn beter op hun plaats in het SBO of SO.

De volgende grenzen worden onderscheiden, indien het gaat om structurele overschrijding:

- Verstoring van rust en veiligheid.
- Verhouding van verzorging / behandeling en onderwijs.
- Verstoring van het leerproces.
- Gebrek aan opnamecapaciteit.
- Deskundigheid binnen de schoolorganisatie.

Om een reëel beeld te geven van wat op onze school als zorgverbreding gerealiseerd kan worden, is het van belang het gebied van ons aanbod aan te geven waarvoor grenzen gelden.

Deze grenzen gelden hier en nu: ze zijn van toepassing tegen de achtergrond van het niveau van professioneel denken en handelen van het huidige team.

We zien deze grenzen als dynamisch, ze kunnen dus veranderen als de overheid ons daartoe verplicht, als er een kind met “specifieke” zorgbehoeften onze school gaat bezoeken en/of als het beroepsprofiel van de (toekomstige) collega’s verandert.

De belangrijkste grenzen aan onze zorgverbreding:

- De intellectuele capaciteiten moeten toereikend zijn om de leerstof tot minimaal het niveau van groep 6 te kunnen beheersen.
- Leerlingen van een andere basisschool waarvoor een toelaatbaarheidsverklaring voor het S(B)O is afgegeven, worden niet op onze school toegelaten.
- Afwijkend gedrag wordt grensoverschrijdend als andere leerlingen hierdoor regelmatig gedupeerd worden. De veiligheid van de groep gaat voor het individuele belang. Wanneer de ernst van de situatie vraagt om directe overplaatsing/verwijzing van een leerling kan de noodprocedure (opgesteld door AMOS) in gang worden gezet.
- Extra ondersteuning moet in principe binnen de school gerealiseerd kunnen worden. Dat betekent dat een kind altijd als leerling in een groep mee moet kunnen doen.
- Een individuele aanpak binnen een groepsplan moet in principe grotendeels binnen de school uitvoerbaar zijn. Het is in een aantal gevallen mogelijk om binnen onze school RT te realiseren, externe hulp van een ambulante begeleider of een deskundige in te schakelen of deze personen te consulteren.
- Voor de zogenaamde ‘rugzakleerlingen’ moeten adequate ambulante begeleiding en eventuele aanpassingen aan het gebouw gerealiseerd zijn.
- Elk kind moet zindelijk zijn, tenzij er sprake is van een bepaalde handicap. In het laatste geval treden we in overleg met de ouder(s)/verzorger(s) om te bekijken waar onze mogelijkheden liggen.
- Onze leerkrachten zijn voldoende geëquipeerd om de extra zorg binnen onze school en onder schooltijd te realiseren. Een en ander is natuurlijk ook afhankelijk van de groepsgrootte en soms andere externe factoren.
- Indien de ouders / verzorgers besluiten, om ondanks het advies van de basisschool niet mee te werken aan onderzoek/overplaatsing/hulpverlening/enz., volgt een gesprek met ouders, ib-er, mogelijk een lid van het ortho-team en de directeur. In dit gesprek worden de grenzen ten aanzien van de zorgverbreding aan de ouders duidelijk gemaakt. De afspraken worden vastgelegd in een contract dat door betrokkenen wordt ondertekend.

2.3 Uitgangspunten Samenwerkingsverband Amsterdam – Diemen

AMOS onderschrijft en handelt in lijn met de uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de Koersnotitie van Samenwerkingsverband Amsterdam – Diemen:

- Eigen kracht denken
- In de klas en wijkgericht
- Laagdrempelige toegang tot hoogwaardige ondersteuning
- Ondersteuning op basis van de vraag en sturing via evaluatie van de resultaten
- Zorg nemen we niet over, we helpen je het zelf kunnen
- We geloven in het zelf organiserend vermogen (gezinnen, scholen en wijken)
- We hoeven niet alles te kunnen, maar willen het leren
- Wat we niet zelf kunnen (leren) doen we samen met anderen

3. Basiskwaliteit

Een AMOS-school staat voor onderwijs van hoge kwaliteit en zichtbare differentiatie in de benadering van haar leerlingen. De onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling vormt het startpunt voor ons handelen. Een AMOS-school werkt handelingsgericht en opbrengstgericht. Zij werkt systematisch en cyclisch, met behulp van objectieve gegevens over haar leerlingen en de school, aan het optimaliseren van de leeropbrengsten. AMOS heeft 'onderzoekend onderwijzen' hoog in het vaandel, zowel op het niveau van de les, als op schoolniveau.

De tussen- en eindopbrengsten liggen minimaal op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingpopulatie verwacht mag worden. Een AMOS-school hanteert de indicatoren van de Inspectie voor het Onderwijs als minimumnorm. AMOS heeft de ambitie daarvoor een AMOS-norm te ontwikkelen.

De leerkracht doet er toe. Hij of zij legt duidelijk uit, organiseert onderwijsactiviteiten efficiënt en houdt de leerlingen taakbetrokken. De leerkracht volgt de vorderingen van de leerlingen systematisch. Op basis van de beschikbare gegevens maakt hij analyses om zo tot een beredeneerde afstemming te komen in het aanbod, de instructie en de leertijd.

In dit licht hecht AMOS in het bijzonder waarde aan de waardering van de Inspectie voor het Onderwijs voor wat betreft:

- de kwaliteit van instructie (aspect 5);
- de afstemming van instructie en verwerking op de onderwijsbehoeften van de leerlingen (aspect 6);
- het systematisch volgen van vorderingen (aspect 7);
- het tijdig en planmatig realiseren van extra ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben (aspect 8).

AMOS streeft ernaar dat haar scholen op deze kwaliteitsaspecten met een 3 of 4 worden beoordeeld. Om dit te behalen, werkt AMOS continu aan het versterken van de competenties van leerkracht, intern begeleider en directie. Ze hanteert daarvoor als kader de Amsterdamse Beroepsstandaard. AMOS streeft ernaar dat op iedere school 40% van de leerkrachten in 2014 als leerkracht LB kunnen worden ingeschaald. De inschaling in LB streeft AMOS ook na voor al haar Intern Begeleiders.

Daarnaast heeft AMOS de ambitie dat al haar scholen in staat zijn een gedegen zelfevaluatie uit te voeren op basis waarvan ze de gerealiseerde kwaliteit weet te borgen en aanknopingspunten vindt voor het planmatig ontwikkelen van de gewenste kwaliteit. Daarbij wil ze dat al haar scholen in staat zijn een op feiten gebaseerde uitspraak te doen over de kwaliteit van het pedagogisch en didactisch handelen in de school, en in staat zijn deze kwaliteit op peil te houden.

Een AMOS-school werkt actief samen met alle betrokkenen. Eerst en vooral met de leerlingen zelf. Zij leren alleen iets als ze dat zelf ook willen. Een AMOS-school werkt daarnaast samen met de ouders of verzorgers van haar leerlingen. Er is daarbij sprake van wederzijdse betrokkenheid. De ouders zijn betrokken op het leren van de leerling en de school, de school is betrokken op de opvoeding van het kind en de thuissituatie.

Een AMOS-school hecht veel waarde aan het pedagogisch klimaat op de school. Een AMOS-school richt zich op de basisbehoeften van iedere leerling: de behoefte aan relatie, competentie en autonomie. In de pedagogische nota van AMOS is dit vertaald in de aandacht voor gemeenschapsvorming, talentontwikkeling en ondernemend leren.

4. Basisondersteuning

Basisondersteuning is het geheel van preventieve en licht curatieve interventies die binnen de ondersteuningsstructuur van de school; onder regie en verantwoordelijkheid van de school; waar nodig met inzet van expertise van andere scholen en ketenpartners; zonder indicatiestelling; planmatig en op een overgekomen kwaliteitsniveau worden uitgevoerd.

4.1 Preventieve en licht curatieve interventies

Preventieve interventies zijn de interventies die we voor alle leerlingen bieden. Zij zijn er op gericht om tijdig leerproblemen en opgroei- en opvoedingsproblemen te signaleren. Ook de zorg voor een veilig schoolklimaat valt hieronder. Vroegtijdige signalering vereist de aanwezigheid van diagnostische expertise en kan al dan niet in samenwerking met ketenpartners worden georganiseerd. Curatieve interventies zijn interventies die structureel beschikbaar zijn voor en/of binnen de school. Zij ondersteunen de continuïteit van de schoolloopbaan van een leerling.

4.1.1 Dyslexie en dyscalculie

Een AMOS-school hanteert het protocol Leesproblemen en Dyslexie. Aan de hand van dit protocol worden lees- en spellingsproblemen vroegtijdig gesignaleerd en aangepakt. Binnen het protocol worden vier niveaus onderscheiden. Voor 75% van de leerlingen is goed lees- en spellingsonderwijs in de groep toereikend (niveau 1). Voor de overige 25% wordt extra ondersteuning in de groep gerealiseerd, door de instructie- en oefentijd uit te breiden (niveau 2). Voor 10% van de leerlingen is specifieke ondersteuning uitgevoerd of ondersteund door een leesspecialist noodzakelijk (niveau 3). Voor 4% van de leerlingen is handelingsgerichte diagnostiek en behandeling noodzakelijk (niveau 4). Dit wordt gerealiseerd in samenwerking met AMOS' Ondersteuningsteam of andere (externe) specialisten.

AMOS streeft naar een vergelijkbare aanpak voor leerlingen met ernstige reken- en wiskundeproblemen en dyscalculie. Een AMOS-school biedt al goed reken- en wiskundeonderwijs in de groep en realiseert extra ondersteuning door de instructie- en oefentijd uit te breiden. Het bieden van specifieke ondersteuning (niveau 3) en handelingsgericht diagnostiek en behandeling (niveau 4), willen we AMOS-breed leren.

Op De Oranje Nassauschool hebben wij ervaring in het omgaan met dyslectische kinderen. Over het algemeen lukt het ons goed om kinderen met een ondersteuningsbehoefte op dit gebied, hierin te voorzien. Met dyscalculie zijn wij nog niet zo bekend. We sluiten ons aan bij de AMOS-ambitie om vergelijkbare ondersteuning te gaan bieden voor leerlingen met ernstige rekenproblemen en dyscalculie.

4.1.2 Leerlingen met een niet gemiddeld leerrendement

Een AMOS-school formuleert voor leerlingen met een structureel leerrendement tot 75%, vanaf groep 6, een ontwikkelingsperspectief. Het leerstofaanbod en de ondersteuning wordt afgestemd op deze aangepaste leerrendementsverwachting. AMOS stelt zich ten doel dat haar scholen volgens heldere criteria en een uniform format, werken met een ontwikkelingsperspectief. Op de Oranje Nassauschool moeten de intellectuele capaciteiten van de leerlingen toereikend zijn om de leerstof tot minimaal het niveau van groep 6 te kunnen beheersen. Dat betekent referentieniveau 1F. Wanneer er sprake is van een ontwikkelingsperspectief, wordt dit vastgelegd in een zgn. groeidocument.

Een AMOS-school signaleert bij alle nieuwe leerlingen, aan de hand van SiDi-3¹ of het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid², of er aanwijzingen zijn voor (hoog)begaafdheid. Daarnaast biedt zij leerlingen met een leerrendement dat structureel boven de 125% ligt, een aangepast leerstofaanbod en passende ondersteuning. Een AMOS-school realiseert dat door differentiatie (compacten) en de inzet van aanvullende materialen (verrijken), binnen de groep en tussen groepen. Voor leerlingen waar deze ondersteuning ontoereikend blijkt, wordt in samenwerking met AMOS' Ondersteuningsteam of andere (externe) specialisten en in overleg met de ouders, onderzocht of een deeltijd of voltijd vorm van onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen gewenst is en gerealiseerd kan worden.

Op de Oranje Nassauschool zijn we gewend in ons onderwijs te differentiëren. Dit doen wij doorgaans in 3 aanpakken. Wij zijn voortdurend bezig onze mogelijkheden hierin te vergroten (zie ook het stroomschema in paragraaf 4.2). Voor deze kinderen geldt dat wij vanuit het basisarrangement trachten te differentiëren naar de diverse niveaus. Dit basisarrangement mag hier echter niet onder lijden.

4.1.3 Fysieke toegankelijkheid

Iedere AMOS-school die een nieuw gebouw heeft betrokken, voldoet, conform het Bouwbesluit 2003, aan de gestelde eisen voor fysieke toegankelijkheid voor minder validen. Deze gebouwen zijn toegankelijk met een rolstoel, hebben een toilet voor minder validen en een lift als het gebouw meer dan één verdieping heeft.

De Oranje Nassauschool is gevestigd in een relatief ouder gebouw dat minder goed toegankelijk is voor minder validen.

Sociale veiligheid en gedrag

Een AMOS-school realiseert een methodisch aanbod dat zich richt op het ontwikkelen en versterken van de sociale competenties en de leerhouding van haar leerlingen. Daarnaast

---

¹ Protocol voor signalering en diagnostisering van intelligente en (hoog)begaafde kinderen in het primair onderwijs, Kuipers & De Bruin - de Boer, Eduforce 2010.

² Van Gerven & Drent, 2007.

hanteert een AMOS-school een gedragsprotocol waarin de verwachtingen van het gedrag van de leerlingen, de professionals en de ouders staat beschreven. Daarbij beschrijft het welke interventies de professionals toepassen wanneer gedrag niet voldoet aan die verwachtingen.

Een AMOS-school monitort de sociaal-emotionele ontwikkeling aan de hand van een volgsysteem. Met behulp van dit volgsysteem wordt vroegtijdig gesignaleerd of extra ondersteuning wenselijk is. In overleg met AMOS' Ondersteuningsteam of andere (externe) specialisten en in overleg met de ouders, wordt beoordeeld of en hoe deze ondersteuning gerealiseerd kan worden.

Op de Oranje Nassauschool wordt op dit terrein ingezet op diverse manieren. Wij maken gebruik van het volgsysteem *Viseon voor de kleuters en ZIEN voor de groepen 3 t/m 8*. Daarnaast hanteren wij het programma van de *Vreedzame school* en werken wij met *M5 (anti-pestprotocol)*. Hoezeer wij ook ons best doen om kinderen met lichte vormen van gedragsproblematiek een plek te bieden, de veiligheid van de groep gaat te allen tijde boven het individuele belang.

4.1.4 Protocol medische handelingen

Een AMOS-school maakt afspraken met ouders en, waar nodig, met een medisch specialist, over het wel of niet uitvoeren van medische handelingen. AMOS-scholen willen deze afstemming verbeteren door afspraken vast te leggen in een protocol voor medische handelingen.

Op de Oranje Nassauschool hebben wij geen expertise op het gebied van medische handelingen. Wat betekent dat, wanneer dit aan de orde is, te allen tijde alleen in samenwerking met ouders en een medisch specialist, sprake kan zijn van aanbod. Daarbij volgen we tevens het stroomschema in paragraaf 4.2.

Daarnaast ondertekenen de ouders een medische verklaring. In deze verklaring staan alle afspraken rondom medische handelingen en wie deze mag uitvoeren die onder schooltijd verricht worden.

4.1.5 Curatieve ondersteuning

Een AMOS-school stelt de ondersteuningsbehoeften van leerlingen en leerkrachten centraal. Het is haar ambitie om deze ondersteuning zo snel mogelijk, in zo licht mogelijke vorm, zo dicht mogelijk bij huis en op de meest adequate wijze te realiseren. Vanuit deze ambitie werkt een AMOS-school aan het versterken van haar curatieve capaciteit. Wat de school niet kan, wil het leren. Wat de school niet alleen kan, doet ze samen met anderen.

Een AMOS-school werkt samen met het AMOS' Ondersteuningsteam. Met de expertise van het Ondersteuningsteam ontvangt de school handelingsgerichte adviezen voor het realiseren van de ondersteuningsbehoefte van leerlingen en leerkrachten. Daarnaast zijn de

leden van het Ondersteuningsteam experts in het uitvoeren van handelingsgericht diagnostiek.

Een AMOS-school voert minimaal zesmaal per jaar een overleg (ZBO) met de ketenpartners die vanuit hun specifieke expertise handelingsgericht kunnen adviseren over het realiseren van de ondersteuningsbehoefte van een leerling. Naast de directie en interne begeleiding van de school, zijn in ieder geval de Ouder-Kind-Adviseur, de schoolarts en de leerplichtambtenaar aanwezig.

Een AMOS-school werkt samen met de partners in de wijk. Zij neemt deel aan een wijkoverleg waarin de basisscholen uit de wijk participeren. In de wijk wordt kennis gedeeld en de kracht gebundeld om de ondersteuningsbehoefte van scholen zo snel mogelijk, in zo licht mogelijke vorm, zo dicht mogelijk bij huis en op de meest adequate wijze te realiseren. Binnen de wijk wordt ook de samenwerking met het S(B)O vormgegeven, zodat ook die expertise op adequate wijze kan worden ingezet.

4.2 Onderwijsondersteuningsstructuur

Een AMOS-school werkt handelingsgericht aan de kwaliteit van haar onderwijs en ondersteuning voor al haar leerlingen. Hierbij gelden zeven uitgangspunten³:

1. De onderwijsbehoeften van leerlingen staan centraal.
2. Het gaat om afstemming en wisselwerking.
3. De leerkracht doet er toe.
4. Positieve aspecten zijn van groot belang.
5. We werken constructief samen.
6. Ons handelen is doelgericht.
7. De werkwijze is systematisch, in stappen en transparant.

Concreet maakt een AMOS-school daarbij onderscheid tussen een handelingsgerichte cyclus op groepsniveau en, indien nodig, op individueel niveau.

Op groepsniveau verzamelt de AMOS-leerkracht gegevens in een groepsoverzicht en benoemt de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Op basis hiervan stelt de leerkracht een groepsplan op, waarin leerlingen met een vergelijkbare onderwijsbehoefte worden geclusterd. De AMOS Intern Begeleider ondersteunt de leerkracht bij het formuleren en uitvoeren van het groepsplan.

Daarnaast signaleert de AMOS-leerkracht of een leerling extra ondersteuning nodig heeft. Dit bespreekt de leerkracht met de Intern Begeleider. Als extra ondersteuning nodig is, dan wordt dit beschreven in het groepsplan. De individuele onderwijsbehoeften, zowel als de individuele doelen worden hierin vastgelegd. Dit wordt afgestemd met de ouders en, als dat leeftijdsadequaat is, met de leerling.

Een AMOS-school onderzoekt hoe de benodigde ondersteuning gerealiseerd kan worden. Ze kijkt allereerst of de expertise in de school aanwezig is en hoe deze ingezet kan worden. Ze maakt daarbij gebruik van de expertise van ouders in hun rol als educatief partner. Als de school daarmee de ondersteuning onvoldoende realiseert, dan onderzoekt ze of dit gerealiseerd kan worden met de inzet van externe expertise. Daarvoor werkt een AMOS-school constructief samen met de basisscholen en ketenpartners in de wijk.

Een AMOS-school evalueert periodiek en in overleg met de ouders, of de benodigde ondersteuning toereikend is, realiseerbaar blijft of aangepast moet worden. Indien het de school niet lukt om de benodigde ondersteuning te bieden, dan zijn de grenzen van de school bereikt. Op dat moment gaat de AMOS-school, samen met de ouders, op zoek naar een school die een passend aanbod weet te realiseren.

---

³ Uit: 'Handelingsgericht werken: een handreiking voor het schoolteam', Pameijer, van Beukering en De Lange, Acco 2009.

Stroommodel besluitvorming plaatsing van een leerling met specifieke behoeften op onze school

Fase 5: overwegingen

De school onderzoekt op basis van het bovenstaande schema welke mogelijkheden de school zelf heeft en welke ondersteuningsmogelijkheden geboden kunnen worden en door wie.

- Aanpassing van de gebouwen (pas als de volledige verbouwing is afgerond kan het kind geplaatst worden).
- Onderwijs leerpakket
- Vervoer
- Aanvullende formatie
- Ondersteuning qua expertise (SBO, zorginstelling e.d.)

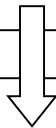

Fase 6: besluitvorming

De betreffende inventarisatie van de hulpvragen van het kind wordt afgezet tegen de visie van de school en de mogelijkheden om een verantwoord onderwijsaanbod te realiseren. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met de ondersteuningsmogelijkheden (materieel als immaterieel) die geboden kunnen worden. Tot plaatsing kan pas worden overgegaan als alle faciliteiten gerealiseerd zijn.

Informereren van het bestuur, MR en eventueel inspectie.

De directie neemt de uiteindelijke beslissing.

Fase 7: eindgesprek

Gesprek met ouders waarbij het besluit van de school wordt besproken:

- Bij plaatsing: opstellen van een plan van aanpak met daarbij een overzicht van alle middelen, ondersteuning, inzet aanvullende formatie, onderwijsleerpakket, aanpassing aan gebouwen e.d.
- Bij afwijzing: een inhoudelijke onderbouwing door de school waarom men van mening is dat het kind niet geplaatst kan worden. De afwijzing wordt schriftelijk beargumenteerd en aan ouders overhandigd. Met de ouders wordt naar alternatieven gezocht.

5. Extra ondersteuning

5.1 Arrangeren

Een AMOS-school richt zich eerst en vooral op het realiseren van de basiskwaliteit. Parallel daaraan werkt ze aan de ontwikkeling van een hoog niveau van basisondersteuning. Deze bestaat uit de preventieve en licht curatieve interventies waarmee de school tegemoet komt aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van haar leerlingen. Deze ondersteuning wordt vormgegeven door de interne begeleider, de leerkracht en, op afspraak, de ouder(s).

Extra ondersteuning van de leerkracht

Passend Onderwijs betekent dat scholen hun onderwijs zodanig trachten aan te passen, dat een extra onderwijsbehoefte geen belemmering meer vormt voor het leren. Dit vraagt dat leerkrachten die daarin handelingsverlegenheid ervaren, ondersteund worden in het uitvoeren van de fases van de zorgcyclus. Wanneer de standaard ondersteuning (interne begeleiding) ontoereikend is, kan een beroep worden gedaan op de expertise of interventies van een externe deskundige.

Extra ondersteuning van een leerling

Voor een leerling waarvan de ondersteuningsbehoefte het niveau van de basisondersteuning overstijgt, onderzoekt de school of en hoe ze de benodigde extra ondersteuning kan realiseren. Indien het vaststellen van de precieze onderwijsbehoefte meer expertise behoeft, zal de school een beroep doen op aanvullende expertise. Het ondersteuningsteam van de school wordt uitgebreid met expertise, onder regie van de school. De school onderhoudt daarvoor korte lijnen met de ouder- en kindadviseur, de onderwijsadviseur en/of andere ondersteuningspartners binnen het ZBO. De korte lijn met de ouder- en kindadviseur en de afstemming over de extra ondersteuning van een leerling en die van een gezin, leidt tot een eenduidige en gezamenlijke koers (één plan).

Voor iedere leerling waarbij sprake is van een behoefte aan extra ondersteuning en waarvoor dat relevant is, wordt een ontwikkelingsperspectief/ groeidocument opgesteld. Daarin is vastgelegd hoe deze leerling zich kan ontwikkelen en wat de specifieke ondersteuningsbehoefte is. Daarmee wordt onderbouwd waarom de school extra middelen inzet. In het ontwikkelingsperspectief/ groeidocument staat duidelijk beschreven hoe de ouders of verzorgers betrokken zijn en blijven op de in te zetten extra ondersteuning, en wanneer het ontwikkelingsperspectief wordt geëvalueerd.

Arrangeren

Bij het in kaart brengen van de benodigde extra ondersteuning onderscheiden we vier domeinen:

1. Ondersteuning bij het leren en de ontwikkeling.
2. Fysiek medische ondersteuning.
3. Sociaal-emotionele en gedragsondersteuning.
4. Ondersteuning in de thuissituatie.

Zodra helder is wat de extra ondersteuningsbehoefte van een leerling is, stelt de school vast wat er nodig is om deze ondersteuning te realiseren. Daarbij wordt een aantal onderdelen onderscheiden: expertise; aandacht en tijd; voorzieningen; mogelijkheden van het gebouw en samenwerking.

Al deze onderdelen worden meegenomen bij het formuleren van de extra ondersteuning. De te bieden extra ondersteuning kan geheel of gedeeltelijk gerealiseerd worden binnen de groep of geheel of gedeeltelijk binnen de school.

Wanneer de school niet in staat is de benodigde extra ondersteuning op efficiënte wijze te realiseren, dan zoekt de school, samen met de ouders, een andere basisschool of school voor speciaal (basis)onderwijs waar de extra ondersteuning wel efficiënt te realiseren is. Een voorwaarde voor het zetten van deze stap is dat de school een deskundigenadvies heeft, dat deze stap ondersteunt.

De kwaliteit van extra ondersteuning

AMOS hanteert een aantal kaders waarmee ze de kwaliteit van de gerealiseerde extra ondersteuning in kaart brengt en achteraf de resultaten evalueert.

1. De gerealiseerde extra ondersteuning heeft een zichtbaar, positief en blijvend effect op de leerling en leidt tot een verbeterd perspectief voor deze leerling.
2. De gerealiseerde extra ondersteuning heeft een zichtbaar, positief en blijvend effect op het functioneren en leren van de medeleerlingen.
3. De gerealiseerde extra ondersteuning heeft de handelingsverlegenheid van de leerkracht doorbroken en een zichtbaar, positief en blijvend effect op het handelen van de leerkracht.
4. De gerealiseerde extra ondersteuning heeft geleid tot leerwinst bij de school en stelt de school in staat om voortaan beter ondersteuning te bieden dan ze boden.

AMOS benadrukt dat ze streeft naar het op maat arrangeren van extra ondersteuning.

6. Partnerschap

6.1 Ouders

Een AMOS-school werkt actief samen met alle betrokkenen. Eerst en vooral met de leerlingen zelf. Zij leren alleen iets als ze dat zelf ook willen. Een AMOS-school werkt daarnaast samen met de ouders of verzorgers van haar leerlingen. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding.

Ouders en school hebben elkaar nodig tijdens de hele schoolperiode van de leerling; zij hebben een gezamenlijk belang. Pas als de verantwoordelijkheden van school en ouders in elkaars verlengde liggen, kan een kind zich optimaal ontwikkelen. Goed contact tussen ouders en school maakt een goede afstemming van opvoeding en onderwijs op elkaar mogelijk.

Ouders mogen verwachten dat een AMOS-school zorgt voor deskundig personeel dat vertrouwen geeft in de kwaliteit van de uitvoering van de benodigde ondersteuning. Omgekeerd mag van ouders worden verwacht dat zij de school en de leerkracht steunen in de gekozen aanpak en dat zij thuis, zo veel als mogelijk, complementair handelen.

We onderkennen verschillende vormen van betrokkenheid: maatschappelijk partnerschap, formeel partnerschap en educatief partnerschap.

Maatschappelijk partnerschap

Een school is onlosmakelijk verbonden met de buurt en vervult daarbinnen vaak een centrale rol. Het is een plek waar ouders en kinderen elkaar ontmoeten en waar ze terecht kunnen met hun vragen. De school is onderdeel van de (lokale) maatschappij en vervult veelal een voorbeeldfunctie op het gebied van gemeenschapszin en een verantwoordelijke deelname aan de samenleving.

Formeel partnerschap

Het partnerschap tussen ouders en school kent ook formele aspecten. Deze zijn wettelijk verankerd en vaak terug te lezen in de schoolgids van de school. Het afleggen van publieke verantwoording over de kwaliteit van het onderwijs is een voorbeeld hiervan.

Iedere school heeft een medezeggenschapsraad, met daarin een afvaardiging van de ouders en het personeel. Langs deze weg kunnen ouders invloed uitoefenen op het beleid van de school. Ze kunnen gevraagd en ongevraagd advies geven en op onderdelen is hun instemming noodzakelijk.

Daarnaast vraagt een AMOS-school alle ouders of ze tevreden zijn over de school en het onderwijs, door het periodiek uitvoeren van een tevredenheidsonderzoek.

Educatief partnerschap

Onder educatief partnerschap verstaan we de wederzijdse betrokkenheid van ouders en school om optimale omstandigheden te realiseren voor de ontwikkeling en het leren van hun kind en onze leerling, thuis en op school. Daartoe gaan ouders en school met elkaar in gesprek en werken ze zoveel mogelijk samen. We maken hierbinnen onderscheid tussen ouderparticipatie, didactisch partnerschap en pedagogisch partnerschap.

Een AMOS-school ziet ouders als co-expert en volwaardig educatief partner. Ze maakt gebruik van hun expertise en werkt constructief met hen samen, zodat hun de leerling zich optimaal kan ontwikkelen.

Een AMOS-school evalueert periodiek en in overleg met de ouders, of de benodigde ondersteuning toereikend is, realiseerbaar blijft of aangepast moet worden. Indien het de school niet lukt om de benodigde ondersteuning te realiseren, dan zijn de grenzen van de school bereikt. Op dat moment gaat de AMOS-school, samen met de ouders, op zoek naar een school die een passend aanbod weet te realiseren.

Wij beschouwen de ouders als belangrijke educatieve partners. Constructieve samenwerking en communicatie is een belangrijke voorwaarde voor ons, om de benodigde ondersteuning te kunnen realiseren. Wanneer we deze voorwaarden niet kunnen realiseren, dan raakt dit de grenzen van wat wij als school kunnen bieden.

6.2 In de wijk

De zorg voor *'Bijzonder goed onderwijs, met voor elk kind de aanpak die werkt'*, betekent dat iedere AMOS-school constructief meebouwt aan een netwerk binnen de wijk. In dat netwerk participeren de basisscholen uit de wijk en de ketenpartners in en rond de wijk. Dat netwerk stelt een AMOS-school in staat op de benodigde ondersteuning zo adequaat mogelijk, zo licht mogelijk, zo snel mogelijk en zo dichtbij mogelijk te arrangeren.

Op de Oranje Nassau school werken we met de sociaal emotionele methode: de Vreedzame School. Alle leerkrachten zijn hierin geschoold en bevoegd om de lessen te geven. De Vreedzame School is een compleet programma voor basisscholen aangaande sociale competentie en democratisch burgerschap. Het uitgangspunt van de methode is: de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen en een stem krijgen. Ook wordt de leefgemeenschap gezien als een omgeving waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen leren zich

verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap te voelen, en staan open voor de verschillen tussen mensen.

De Vreedzame Wijk komt voort uit De Vreedzame School. In veel wijken in Nederland werkt inmiddels een groot aantal basisscholen met dit programma. Kinderen krijgen daar allerlei burgerschapsvaardigheden aangeboden. Ze krijgen een stem, mogen meedenken over allerlei zaken, en krijgen verantwoordelijkheden. Bovendien leren ze op een positieve en zorgzame manier met elkaar om te gaan, en hoe je conflicten constructief kunt oplossen.

In veel wijken is inmiddels het succes van De Vreedzame School doorgetrokken naar de wijk: De Vreedzame Wijk. Met deze verbreding wordt een samenhangende pedagogische aanpak ingevoerd in alle organisaties die in de wijk met kinderen in de basisschoolleeftijd werken. Hier is de Oranje Nassau School ook bij betrokken. Ieder jaar wordt er door middel van een 'kinderraadverkiezing' in de groepen 6,7 en 8 een kinderraad gevormd. Deze kinderraad vergadert met andere kinderraden van scholen uit Amsterdam Noord, een aantal keren per jaar. Zij bedenken een actieplan voor de wijk om de wijk 'beter' te maken en voeren dit plan uit.

7. Ontwikkeling

7.1 AMOS

AMOS heeft de ambitie om een eigen norm voor de basiskwaliteit te ontwikkelen. Daarnaast heeft AMOS de ambitie dat al haar scholen in staat zijn een gedegen zelfevaluatie uit te voeren op basis waarvan ze de gerealiseerde kwaliteit weet te borgen en aanknopingspunten vindt voor het planmatig ontwikkelen van de gewenste kwaliteit. Daarbij wil ze dat al haar scholen in staat zijn een op feiten gebaseerde uitspraak te doen over de kwaliteit van het pedagogisch en didactisch handelen in de school, en in staat zijn deze kwaliteit op peil te houden.

AMOS heeft de ambitie om het protocol Rekenproblemen en Dyscalculie te hanteren voor het vroegtijdig signaleren en aanpakken van problemen bij het rekenen. Daarbij streeft ze ernaar dat er op iedere school in ieder geval één rekenspecialist aanwezig is.

AMOS stelt zich ten doel dat haar scholen volgens heldere criteria en een eenduidig format, werken met een ontwikkelingsperspectief.

7.2 De Oranje Nassauschool

Op De Oranje Nassauschool hebben wij ervaring in het omgaan met dyslectische kinderen. Over het algemeen lukt het ons goed om kinderen met een ondersteuningsbehoefte op dit gebied, hierin te voorzien. Met dyscalculie zijn wij nog niet zo bekend. We sluiten ons aan bij de AMOS-ambitie om vergelijkbare ondersteuning te gaan bieden voor leerlingen met ernstige rekenproblemen en dyscalculie.